

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

**ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA UCRAINEANĂ MATERNĂ)**

DISCIPLINA DE EXAMEN:

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII,
LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ,
METODICA PREDĂRII ACESTORA,
PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI**

PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor și profesorilor pentru învățământul primar, din unitățile școlare cu limba de predare ucraineană, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale și continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor / institutorilor / profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba ucraineană vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe trei secțiuni:

- *secțiunea 1* – discipline de specialitate (*Limba și literatura ucraineană, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică*);
- *secțiunea 2* – metodică predării disciplinelor de specialitate (*Metodica predării limbii și literaturii ucrainene, Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării Matematicii*);
- *secțiunea 3* – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației.

COMPETENȚE GENERALE

- **competențe în specialitate la *Limba și literatura ucraineană, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică*:**
 1. de a utiliza adecvat conținutul științific propriu disciplinelor de examen;
 2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științific, valorizând valențele formative;
 3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ – participative de învățare;
 4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.
- **competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinelor *Limba și literatura ucraineană, Limba și literatura română și Matematică*:**
 1. de a prelucra conținuturile științifice specifice disciplinelor de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
 2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie și transversale;
 3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
 4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.
- **competențe psihopedagogice**
 1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
 2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științelor educației / psihologiei școlarului mic;
 3. de a realiza conexiuni între achizițiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice și domeniile de specialitate;
 4. de a opera cu conceptele specifice științelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea și argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 3 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – discipline de specialitate (*Limba și literatura ucraineană, Limba și literatura română și universală pentru copii și Matematică*)

- secțiunea 2 – metodică predării disciplinelor de specialitate (*Metodica predării limbii și literaturii ucrainene, Metodica predării limbii și literaturii române și Metodica predării Matematicii*);
- secțiunea 3 – pedagogie școlară și elemente de psihologie a educației

SECȚIUNEA 1 – DISCIPLINE DE SPECIALITATE

LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- 1.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;
- 1.3. identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;
- 1.4. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul liric;
- 2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
- 2.2. utilizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- 3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- 3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- 4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- 4.2. identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ

I. Literatura ucraineană

1. Proza – Specii narative: basmul cult, povestirea, nuvela, romanul.

- *Conținuturi:* instanțele comunicării narative (autor, narator, personaj, cititor); perspectivă narativă (narator obiectiv/subiectiv, narațiune scrisă la persoana I/ la persoana a III-a); construcția discursului narativ (particularitățile speciilor literare: povestirea, nuvela, romanul; acțiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, moduri de expunere, stil direct, stil indirect, stil indirect liber, repere spațio-temporale); personaje (tipologie, modalități de caracterizare); limbajul naratorului.

- *Notă:* Conceptele operaționale se vor aplica pe un text narativ aparținând unuia dintre următorii autori: *Marko Vovchok, Ivan Franko, M. Kotsubynsky, O. Olesy.*

2. Poezia – Poezia romantică. Poezia modernă.

- *Conținuturi:* structura discursului poetic (titlu, motiv literar, idee poetică, instanțele comunicării poetice, mărci lexicogramaticale ale eului poetic; elemente de prozodie); figuri de stil (antiteza, comparația, epitetul, enumerația, hiperbola, metafora, personificarea, repetiția).

- *Notă:* Conceptele operaționale se vor aplica pe texte poetice aparținând următorilor autori: *T. Șevcenko* (două texte poetice); *Leonid Hlibov, Ivan Franko, Lesya Ukrainka, Marija Čybyka* (câte un text poetic).

3. Dramaturgia – Specii ale genului dramatic: comedia, drama.

- *Conținuturi:* structura discursului dramatic (act, scenă, tablou, conflict dramatic, intrigă, relații spațio-temporale, dialog, monolog, categorii estetice: comicul); personajele operei dramatice (tipologii, tehnici de caracterizare).

- *Notă:* Conceptele operaționale se vor aplica pe un text dramatic aparținând următorilor autori: *T. Șevcenko, Lesya Ukrainka.*

II. Limba ucraineană

a) *Nivelul fonetic:* normele actuale de ortografie și ortoepie în limba ucraineană; aspecte funcționale referitoare la: sunetele limbii ucrainene, regulile pentru despărțirea cuvintelor în silabe.

b) *Nivelul lexico-semantic:* cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, cuvinte monosemantice/polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unități frazeologice (expresii/ locuțiuni); sensul cuvintelor în context/ sens denotativ și sens conotativ; vocabularul limbii ucrainene; mijloace de îmbogățire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea), externe (împrumuturile și neologisme),

Accentul. Principalele caracteristici ale accentului în limba ucraineană;

Semnele speciale folosite în alfabetul ucrainean (apostroful, accentul).

c) *Nivelul morfosintactic:*

- părțile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcții sintactice); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparație, funcții sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcții sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcții sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (diateze, moduri, timpuri, funcții sintactice);
- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbilor); conjuncția (clasificare); prepoziția; interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);
- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat și subiect; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare, felul propozițiilor).

d) *Nivelul ortografic și de punctuație:* aspecte privind aplicarea normelor de ortografie și de punctuație în receptarea/construirea mesajului scris.

e) *Nivelul stilistic:* stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narrative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatura ucraineană

Грушевський Михайло *Історія української літератури*. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка <http://litopys.kiev.ua/> (<http://litopys.org.ua/>) 10.III.2003.

Леонід Глібов "Байки"

Тарас Шевченко "Вірші"

Марко Вовчок "Два сини", "Інститутка"

Іван Франко Біографія, творчість Івана Франка, твори

Михайло Коцюбинський Повість "Ялинка", "Маленький грішник"

Леся Українка Життєвий та творчий шлях

Олександр Олесь Вірші, поеми, казки [[url=http://toloka.to/p150349#150349](http://toloka.to/p150349#150349)]

Literatura în limba ucraineană din România Марія Чубіка

I. Kideșciuk Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX_a, Editura RCR Editorial, București, 2013

II. Limba ucraineană

M.T. Ivcenko, Suciasna ukrajins'ka literaturna mova, ed. II-a, Kiev, 1974

D.H.Mazilu, I. Reboșapca Limba ucraineană. Manual pentru clasa a VII-a EDP, București, 2000

I. Reboșapca, C. Gruia Limba ucraineană. Manual pentru clasa a VIII_a, EDP, București, 2000

I. Kideșciuk Limba ucraineană. Manual pentru clasa a IX_a, Editura RCR Editorial, București, 2013

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- 1.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;
- 1.3. identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;
- 1.4. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul liric;
- 2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
- 2.2. utilizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- 3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- 3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- 4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
- 4.2. identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura română și universală pentru copii

1. CONCEPTUL DE LITERATURĂ PENTRU COPII

Definiții. Caracteristici. Opere fundamentale ale literaturii pentru copii

2. SPECII LITERARE ACCESIBILE ȘI VALORILE FORMATIVE ALE ACESTORA

- Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici

1. Creația populară

- Colinde
- Sorcova
- Proverbe, zicători, ghicitori
- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Basme populare, prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, *Prâslea cel voinic și merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric:

- **Poezia despre copilărie:** George Coșbuc – *Iarna pe uliță*
- **Poezia despre natură și viețuitoare:** Mihai Eminescu – *Revedere*, *Somnoroase păsărele*; Vasile Alecsandri – *Pasteluri: Mezul iernei*; Elena Farago – *Cățelușul șchiop*, *Gândăcelul*; *Gospodina*

a. Genul epic.

- **Fabula:** Tudor Arghezi – *Zdreanță*, *Tâlharul pedepsit*; Jean de La Fontaine – *Greierele și furnica*;
- **Schița și povestirea:** Emil Gârleanu – *Fricosul*, *Căprioara*; Ioan Alexandru Brătescu-Voinești – *Puiul*; Ion Creangă – *Ursul păcălit de vulpe*; Octav Pancu Iași – *Iedul cu trei capre*; I.L.Caragiale – *D-l. Goe...*, *Vizită*; Barbu Ștefănescu-Delavrancea – *Bunicul*, *Bunica*; Mihail Sadoveanu – *Dumbrava minunată*; Hans Christian Andersen – *Fetita cu chibriturile*; Ion Creangă – *Moș Ion Roată și Unirea*;
- **Legenda:** Călin Gruia – *Povestea florii-soarelui*, *Ciuboțelele ogarului*;
- **Balada:** George Topârceanu – *Balada unui greier mic*;
- **Basmul:** Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb*; Carlo Collodi – *Pinocchio*;
- **Povești:** Ion Creangă – *Fata babei și fata moșneagului*, *Punguța cu doi bani*, *Capra cu trei iezi*; Hans Christian Andersen – *Răzușca cea urâtă*; Frații Grimm – *Albă ca zăpada*, *Scufița Roșie*;
- **Romanul pentru copii și despre copii:** Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*.

II. Limba română

a) **Nivelul fonetic:** normele actuale de ortografie și ortoepie în limba română; aspecte funcționale referitoare la: sunetele limbii române, regulile pentru despărțirea cuvintelor în silabe; diftongi, triftongi, hiat; accent; abateri de la normă și corectarea lor.

b) **Nivelul lexico-semantic:** cuvântul, structură; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, paronime, cuvinte monosemantice / polisemantice; neologisme, regionalisme, arhaisme; unități frazeologice (expresii / locuțiuni); sensul cuvintelor în context / sens denotativ și sens conotativ; vocabularul limbii române; mijloace de îmbogățire a vocabularului: interne (derivarea, compunerea, conversiunea), externe (împrumuturile și neologisme).

c) **Nivelul morfosintactic:**

- părțile de vorbire flexibile: substantivul (fel, număr, gen, cazuri, funcții sintactice, locuțiuni substantivale); articolul (clasificare); adjectivul (flexiune, grade de comparație, funcții sintactice, ortografiere); pronumele (tipuri, adjective pronominale, funcții sintactice, ortografierea formelor pronominale); numeralul (clasificare, cazuri, funcții sintactice, ortografierea numeralelor); verbul (verbele predicative, auxiliare, copulative, locuțiuni verbale, diateze, moduri, timpuri, funcții sintactice);
- părțile de vorbire neflexibile: adverbul (clasificare, grade de comparație, funcții sintactice, ortografierea adverbilor); conjuncția (clasificare); prepoziția (regimul cazual al prepozițiilor); interjecția (clasificare, funcții sintactice, valori expresive, punctuația interjecției);
- sintaxa propoziției (părți de propoziție: principale, secundare; acordul gramatical între predicat și subiect; acordul logic, acordul prin atracție; acordul atributului cu partea de vorbire determinată);
- sintaxa frazei (propoziția – criterii de clasificare).

d) **Nivelul ortografic și de punctuație:** aspecte privind aplicarea normelor de ortografie și de punctuație în receptarea / construirea mesajului scris.

f) **Nivelul stilistic:** stilurile funcționale; tipurile de text receptate: narative, descriptive, dialogate, informative, argumentative; stil direct, stil indirect, stil indirect liber.

C. BIBLIOGRAFIE

I. Literatură română și universală pentru copii

1. Buzăși, I., (2001). *Literatura pentru copii*, (note de curs), Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia.
2. Goia, Vistian. (2003) *Literatura pentru copii și tineret, pentru institutori, învățători și educatoare*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003
3. Gurtavenco, M.; Ioani, L.; Norel, M.; Sasu A.E.; Șindrilaru, Fl.; Vițalariu, D. M. (2008). *77 de lecturi ale copilăriei. Lecturi particulare pentru clasele V-VI*, Ediția a III-a, Editura Paralela 45, Pitești
4. Mihalache, Cosmin, Pascu Ana, Manolache, Carmen, Voicilă, Ciprian (2008). *Îngeri, zmei și șoimărițe: mitologie pe înțelesul copiilor*, București: Humanitas.
5. Negrilă, Iulian (1996). *Literatura pentru copii*. Arad: Editura Multimedia.

6. Norel, M., (2014), *Literatură română și literatură pentru copii*, (note de curs), Universitatea „Transilvania”, Brașov.
7. Pop, M., Ruxăndoiu, P. (1999). *Folclor literar românesc*, București: E.D.P..
8. Stoica, C., Vasilescu, E. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale - cls. a XII-a), București: E.D.P..
9. Costea, O., Mitu, F., Stoica, C., Toma-Damșa, M., Vasilescu, E., Vlăduț, A. (1996) *Literatura pentru copii* (Manual pentru Școlile Normale – cls. a XIII-a), București: E.D.P..
10. Operele menționate în capitolul *Conținuturi*.

II. Limba română

Avram, M., *Gramatica pentru toți*, Ed. Humanitas, 1997.

Beldescu, G., *Ortografia actuală a limbii române*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1984.

Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guțu, Romalo, V., Vasiliu E., *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediție revizuită și adăugită, E.D.P., București, 1985.

Popescu, Ș., *Gramatica practică a limbii române*, Ed. TEDIT FZH, București, 2001.

****Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2005.

****Gramatica de bază a limbii române*, (coord. Gabriela Pană Dindelegan), Ed. Univers Enciclopedic Gold, București, 2010.

****Gramatica limbii române*, vol. I-II, Ed. Academiei Române, București, 2005.

****Manualele de Limba și literatura română pentru clasele V-VIII, în vigoare la data examenului*

****Sinteze de limba română*, (coord. Theodor Hristea), E.D.P., București, 1984

MATEMATICĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE:

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. selectarea și utilizarea unor modalități adecvate de reprezentare a mulțimilor și a operațiilor cu mulțimi;
- 1.2. recunoașterea și identificarea caracteristicilor numerelor naturale și raționale;
- 1.3. aplicarea criteriilor de divizibilitate în exerciții și probleme;
- 1.4. aplicarea regulilor de calcul și a proprietăților operațiilor cu numere naturale și raționale în rezolvarea ecuațiilor, inecuațiilor, a sistemelor de ecuații și inecuații de gr.I, a problemelor matematice;
- 1.5. organizarea datelor în tabele și reprezentarea lor grafică;
- 1.6. operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări;
- 1.7. utilizarea formulelor de calcul pentru aflarea perimetrului, ariei (pătrat, dreptunghi), volumului (cub, paralelipiped) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare;
- 1.8. recunoașterea unor figuri și corpuri geometrice în configurații date și aplicarea proprietăților și a formulelor de calcul pentru determinarea unor elemente ale acestora;
- 2.2. identificarea în exemple / limbajul cotidian a noțiunilor: divizor, multiplu, numere prime, numere compuse, c.m.m.d.c. și c.m.m.m.c., fracții ordinare, fracții zecimale;
- 2.4. analizarea și interpretarea rezultatelor obținute prin rezolvarea unor probleme din viața cotidiană;
- 3.1. utilizarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în calcule cu numere naturale;
- 3.2. analizarea unor situații practice cu ajutorul elementelor de organizare a datelor;
- 4.1.transpunerea unei situații-problemă în limbaj matematic, rezolvarea problemei obținute utilizând mulțimi, relații și operații cu mulțimi, ecuații, inecuații, organizarea datelor și interpretarea rezultatului obținut;
- 4.2. interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții ordinare / zecimale și a ordinii efectuării operațiilor.

B. TEMATICA

1. Mulțimi și relații

Noțiunea de mulțime. Exemplificări. Element. Apartenență. Moduri de determinare

Relația de incluziune. Mulțimea părților unei mulțimi. Definiții. Proprietăți

Egalitatea mulțimilor

Operații cu mulțimi: Reuniune. Intersecție. Diferență. Complementara unei mulțimi. Definiții. Proprietăți.

Relații binare; operații cu relații. Proprietăți ale relațiilor: reflexivitate, simetrie, tranzitivitate, antisimetrie (definiții, exemple, proprietăți). Relații de echivalență și relații de ordine: definiții, proprietăți, exemple, clase de echivalențe, partiții, mulțimi ordonate.

2. Mulțimea numerelor naturale

Relația de echipotență

Cardinalul unei mulțimi finite.

Axiomele lui Peano
Operații în \mathbb{N} . Definiții. Proprietăți
Sisteme de numerație. Sisteme poziționale / nepoziționale

3. Divizibilitate în \mathbb{N}

Relația de divizibilitate în \mathbb{N} ; definiție și proprietăți.
Criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5, 9 și 10
Divizori și multipli ai unui număr natural. Numere prime. Numere compuse
Divizorul comun a două sau mai multor numere naturale (și c.m.m.d.c.)
Multiplu comun a două sau mai multor numere naturale (și c.m.m.m.c.)

4. Mulțimea numerelor raționale

Definiția numărului rațional
Operații în \mathbb{Q} ; definiții și proprietăți
Transformarea fracțiilor ordinare în fracții zecimale
Transformarea fracțiilor zecimale în fracții ordinare

5. Ecuații și inecuații de gr. I, sisteme de ecuații și inecuații de gr. I.

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor sau a sistemelor de ecuații.

6. Elemente de organizare a datelor.

Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

7. Unități de măsură pentru lungime, arie, volum, masă, timp. Transformări

8. Elemente de Geometrie

Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linie frântă / curbă, unghiuri.
Poligoane: triunghiul; patrulater: paralelogramul, dreptunghiul, romb, pătratul, trapezul; Cercul
Relații metrice în triunghiul dreptunghic
Corpuri: paralelipiped, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaștere, construcție).

C. BIBLIOGRAFIE:

Aron I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învățători, E.D.P., București, 1996
Rosu M., Roman M. - Matematica pentru perfecționarea învățătorilor, Ed. All, București, 1999
Manuale de matematică pentru clasele V-VIII
Vălcan, D., Metodologia rezolvării problemelor de *Aritmetică*, Editura Casa Cărții de Știință. Cluj-Napoca, 2005.
Vălcan, D., Matematică pentru profesorii din învățământul primar și preprimar, Volumul I – Elemente de Logică matematică și Teoria mulțimilor, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011.
Vălcan, D., Matematică pentru profesorii din învățământul primar și preprimar, Volumul II – Elemente de Teoria relațiilor și Teoria funcțiilor, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2012.

SECȚIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII UCRAINENE

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
- 1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
- 1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
- 2.1. valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba ucraineană/limba și literatura ucraineană din clasele CP-IV;
- 2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
- 2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- 3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba ucraineană/ Limba și literatura ucraineană*;
- 3.2. argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;
- 4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- 4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba ucraineană/ Limba și literatura ucraineană*;
- 4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Curriculum în învățământul primar

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba ucraineană/Limba și literatura ucraineană* (ciclul primar)

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura ucraineană în învățământul primar

1. Comunicarea orală

- Strategii de formare a comportamentului de ascultător/emițător;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Forme de activități care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (CP - I-II și III-IV);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în dezvoltarea exprimării orale;
- Formarea competențelor de comunicare: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte.

2. Receptarea mesajului scris. Exprimarea scrisă.

- Procesul didactic la disciplina *Comunicare în limba ucraineană în clasa pregătitoare*;
- Strategii de predare - învățare - evaluare a citit-scrisului la clasa I (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
 - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea);
 - Textul liric;
 - Textul nonliterar.

3. Organizarea textului scris în funcție de scopul redactării.

- Tehnica elaborării unui text scris: planul initial, părțile componente. Contexte de realizare pentru clasele II-IV;
- Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, scrisoare, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).

4. Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar - particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele CP- I-II și III-IV (ortografie, ortoepie, punctuație).

5. Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecțiilor de *Comunicare în limba ucraineană /Limba și literatura ucraineană* (fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

6. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba română/ Limba și literatura ucraineană*.

- Pluridisciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba ucraineană/ Limba și literatura ucraineană*.

7. Modalități de activizare a elevilor în lecția de *Comunicare în limba ucraineană/Limba și literatura ucraineană*

- Forme de organizare; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;

8. Jocul didactic în orele de *Comunicare în limba ucraineană/Limba și literatura ucraineană*

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba ucraineană/ Limba și literatura ucraineană*.

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (CP și I-IV).

METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
- 1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
- 1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
- 2.1. valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba română/limba și literatura română din clasele CP-IV;
- 2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
- 2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- 3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română*;
- 3.2. argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;

- 4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- 4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română*;
- 4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

B. TEMATICA

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii române în învățământul primar cu predare în limba ucraineană

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba română/Limba și literatura română* (ciclul primar) în clasele cu predare în limba ucraineană;
- Influența fenomenelor de transfer și de interferență asupra învățării limbii române;
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional și abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba română în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode și procedee specifice învățării limbii române, ca limba a doua;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba română; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura română în învățământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emisitor de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de predare-învățare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba română în clasa pregătitoare și în clasa I*;
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în formarea și dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare în limba română: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
 - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
 - Textul liric (strofa, versul);
 - Textul nonliterar.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
 - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri. Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
 - Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
 - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
 - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/ Limba și literatura română*.

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

C. BIBLIOGRAFIE:

- Barbu, M. – *Metodica predării limbii și literaturii române – învățământ primar*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2008
- Cerghit, I. – *Perfecționarea lecției în școala modernă*, E.D.P., București, 1983
- Cristea, S. – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău, 2002
- Molan, V. – *Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română” din învățământul primar* (ediție revizuită, actualizată și completată. Studii critice), Ed. MINIPED, București, 2014
- Norel, M. – *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București, 2010
- Șerdean, I. – *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București, 1985
- Șerdean, I. – *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București, 2007

***Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continuă de tip "blended learning" pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECS)*, suport de curs, 2012

***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

***Programe școlare pentru învățământul primar - *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*, în vigoare la data examenului.

METODICA PREDĂRII MATEMATICII

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. utilizarea elementelor metodice specifice pentru formarea unor concepte matematice;
- 1.2. identificarea resurselor materiale adecvate, a algoritmilor și tehnicilor specifice formării deprinderilor de calcul;
- 2.1. alegerea strategiilor didactice adecvate formării competențelor specifice disciplinelor Matematică și explorarea mediului / Matematică;
- 2.2. identificarea unor exemple relevante din cotidian care conduc la înțelegerea noțiunii de problemă și valorificarea lor în proiectarea didactică;
- 2.3. adaptarea demersului didactic pentru valorificarea laturii formative a activităților de rezolvare de probleme;
- 2.4 crearea unor demersuri didactice adecvate nevoilor reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării în contexte educaționale diverse;
- 3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Matematică și explorarea mediului / Matematică*;
- 3.2 conceperea și argumentarea alegerii unor activități de învățare adaptate la diverse contexte educaționale, care să contribuie la formarea capacității de explorare / investigare / rezolvare de probleme;
- 4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- 4.2. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice;
- 4.3. alegerea unor strategii adecvate de reglare a procesului de predare-învățare-evaluare a conceptelor matematice și argumentarea soluțiilor alese.

B. TEMATICA

1. Specificul Curriculumului Național la disciplina *Matematică și explorarea mediului / Matematică în ciclul primar*
 - 1.1. Structura programelor școlare de Matematică pentru învățământul primar
 - 1.2. Conținuturi noționale matematice prevăzute în programele școlare de Matematică pentru învățământul primar
2. Formarea conceptului de număr natural. Elemente pregătitoare.
3. Metodologia predării - învățării operațiilor în N
4. Metodologia predării - învățării fracțiilor și a operațiilor cu fracții
5. Metodologia predării - învățării unităților de măsură
6. Metodologia predării - învățării elementelor de Geometrie
7. Metode de rezolvare a problemelor de Matematică
Metoda directă, metoda reducerii la unitate, metoda figurativă (sumă și diferență, sumă și raport, diferență și raport), metoda comparației, metoda falsei ipoteze, metoda drumului invers, regula de 3 simplă.
Tipuri de probleme (probleme cu numere naturale și fracții; probleme cu operații cu numere naturale și fracții; probleme care implică mărimi și unități de măsură; probleme cu conținut geometric; probleme de logică; probleme pregătitoare pentru calculul probabilităților; probleme de organizare a datelor în tabele și diagrame; probleme cu conținut practic sau interdisciplinar; probleme mixte; probleme nonstandard) și etapele rezolvării problemelor
8. Metodologia activităților matematice în învățământul primar
 - 8.1 Metode de predare-învățare utilizate la Matematică în învățământul primar
 - Expunerea, explicația, conversația;
 - Problematizarea;
 - Învățarea prin descoperire;
 - Modelarea;
 - Demonstrația;
 - Algoritmizarea;
 - Observația sistematică;
 - Jocul didactic;
 - Munca cu manualul (tipărit/digital) și alte surse;

- Instruirea asistată de calculator.
- 8.2 Forme de organizare ale activităților matematice (individual, frontal, grupal)
- 8.3 Mijloace și materiale didactice specifice activităților matematice
- 8.4 Evaluarea randamentului școlar al elevilor la Matematică
 - Tipuri de evaluări;
 - Metode tradiționale și complementare de evaluare;
 - Cerințe în elaborarea probelor de evaluare: tipuri de itemi, barem de corectare, matrice de evaluare.
- 8.5 Tendințe actuale ale învățământului matematic
 - Activizarea elevilor în cadrul activităților matematice;
 - Diferențierea instruirii la Matematică prin respectarea particularităților elevului/grupului de elevi;
 - Învățarea prin colaborare la Matematică;
 - Dezvoltarea gândirii critice matematice a elevilor;
 - Dezvoltarea competențelor metacognitive ale elevilor la Matematică;
 - Stimularea motivației și interesului elevilor pentru studiul Matematicii.

9. Abordarea interdisciplinară a Matematicii

10. Planificarea și proiectarea activităților matematice

- a. Planificarea calendaristică
- b. Proiectarea unităților de învățare / unităților tematice
- c. Proiectarea lecțiilor de Matematică și a activităților integrate în învățământul primar

C. BIBLIOGRAFIE:

- Aron, I. - Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV, E.D.P., Bucuresti, 1973
- Aron, I., Herescu Gh., Dumitru A. - Aritmetica pentru învățători, E.D.P., Bucuresti, 1996
- Bocoș, M., Chiș, V. (coord.) *Abordarea integrată a conținuturilor curriculare. Particularizări pentru învățământul primar*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2012.
- Bolboacă, L. - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Burtea, G. (coordonator) - Matematica și logica pentru școlari, Ed. Corint, Bucuresti, 1995
- Cerghit, I. - Perfecționarea lecției în școala modernă, E.D.P., Bucuresti, 1983
- Cristea, S. – Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
- Dumitru, R., Ploscaru, N., *Jocuri didactice matematice*, clasele I-IV. Editura Aramis, București, 2008.
- Lupu, C., Săvulescu, D., *Metodica predării matematicii*, Manual pentru Licee pedagogice clasa a XI-a, Editura Paralela 45, Pitești, 1997.
- Lupu, C., *Metodica predării matematicii*, Manual pentru Licee pedagogice clasa a XII-a, Editura Paralela 45, Pitești, 1998.
- Lupu, C. *Didactica predării matematicii*, Editura Caba, București, 2008.
- Lupu, C., *Didactica matematicii pentru învățământul primar*, Editura Pim, Iași, 2012.
- Magdaș, I., Vălcan, D., *Didactica Matematicii în învățământul primar și preșcolar. Ghid de practică didactică*, Ediția a II – a revizuită, Editura Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 2009.
- Magdaș, I. - *Didactica matematicii pentru învățământul primar și preșcolar- actualitate și perspective*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2010
- Neacșu, I. (coordonator) - Metodica predării matematicii la clasele I-IV, E.D.P. Bucuresti, 1988
- Paraschiva Purcaru, M. – Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesorii din învățământul primar și preșcolar, Ed. Universității “Transilvania” Brașov, 2008
- Petrovici, C. - Didactica matematicii pentru învățământul primar, Ed. Polirom, Bucuresti, 2014
- Roșu, M., *Didactica matematicii în învățământul primar*, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru învățământul rural, 2008
- Rosu, M., Roman M. - Matematica pentru perfecționarea învățătorilor, Ed. All, Bucuresti, 1999
- Săvulescu, D. (coordonator) – Metodica predării matematicii în ciclul primar, Ed. “Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2008;
- Singer, M., Radu N. - Matematica, Ghid pentru învățători și părinți (cls. a II-a și a III-a), Ed. Sigma, 1994/1995
- Văcărețu, A. S., *Lecții de matematică pentru dezvoltarea gândirii critice*, Ed. EIKON, Cluj-Napoca, 2008.
- Vălcan, D., *Metodologia rezolvării problemelor de aritmetică*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.
- ***Programe școlare pentru învățământul primar - Matematică și explorarea mediului / Matematică, în vigoare la data examenului
- <https://didaktika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf>
- *** Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, *Program de formare continuă de tip “blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS)*, suport de curs, 2012
- ***Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999

SECȚIUNEA 3

PEDAGOGIE ȘCOLARĂ ȘI ELEMENTE DE PSIHOLOGIE A EDUCAȚIEI

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

- 1.1. descrierea și explicarea corectă a ideilor, proiectelor și proceselor educaționale;
- 1.2. utilizarea adecvată a cunoștințelor de pedagogie școlară și a elementelor de psihologie a educației, în contexte variate;
- 2.1. exemplificarea conceptelor, prin proiectarea conținuturilor instructiv-educative, în acord cu prevederile metodice și curriculare în vigoare, dar și cu particularitățile psiho - individuale și de vârstă ale școlarului mic;
- 2.2. manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative pe plan profesional;
- 3.1. realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării procesului de educație;
- 3.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală și de grup, precum a strategiilor de interevaluare, care să valorifice influențele educative pozitive;
- 4.1. planificarea conținuturilor psihopedagogice, prin valorificarea strategiilor optime în vederea formării deprinderilor practice la școlarul mic;
- 4.2. interpretarea provocărilor specifice școlii contemporane și reformei învățământului românesc.

B. TEMATICA

1. Finalitățile educației. Ideal, scopuri, obiective

- a) Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv, sarcină didactică, competențe.
- b) Taxonomia finalităților. Criterii și sisteme de referință.

După gradul de generalitate:

- finalitățile macrostructurale (de sistem) - idealul pedagogic, scopurile pedagogice, obiectivele pedagogice;
- finalitățile microstructurale (de proces) - obiective generale - specifice/intermediare – concrete/operationale;

După conținutul psihologic: domeniul cognitiv (Bloom); domeniul afectiv (Krathwohl); domeniul psihomotor (Simpson).

- c) Operaționalizarea obiectivelor educaționale. Concept, model, relevanță practică, limite. Aplicații.

2. Procesul de învățământ – sistem și funcționalitate

- a) Procesul de învățământ – concept; structura; funcții; dimensiuni generale (funcțională, structurală, operațională); caracteristici generale (interacțiunea profesor - elev, interdependența informativ -formativ, mecanisme de reglare - autoreglare).

- b) Analiza procesului de învățământ la nivelul interacțiunii dintre predare - învățare - evaluare.

- c) Normativitate în procesul de învățământ – concept, fundamente teoretice. Sistemul principiilor didactice: principiul participării conștiente și active a elevilor în procesul de învățământ; principiul caracterului intuitiv al învățământului (principiul intuiției/al legăturii dintre senzorial și logic); principiul corelării teoriei cu practica; principiul învățământului sistematic și continuu; principiul însușirii temeinice a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor; principiul accesibilității și individualizării cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor; principiul asigurării conexiunii inverse în procesul de învățământ; aplicații în învățământul primar.

3. Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria și practica învățării la școlarul mic

- a) Conceptul de învățare și de învățare școlară. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare. Teorii ale învățării (B. F. Skinner, J. Piaget, L.S.Vagotski, P. I. Galperin, J. Bruner, D. P. Ausubel). Particularități ale învățării la vârsta școlară mică. Implicații pedagogice.

- b) Forme / tipuri ale învățării. Condiții / factori condiționali ai învățării: condiții interne ale învățării școlare (procesele cognitive, afective, volitive; atenția; motivația); condiții externe ale învățării școlare (pregătirea psihopedagogică și de specialitate a profesorului, mediul școlii și al clasei de elevi, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării). Interdependența dintre condițiile interne și externe ale învățării. Valorificare și optimizare.

4. Predarea. Orientări contemporane în teoria și practica predării

- a) Conceptul de predare. Interacțiunea predare-învățare-evaluare; rolul feed-back-ului în optimizarea predării.

- b) Predarea - act de comunicare didactică eficientă: structura și procesualitatea comunicării didactice (emiterea, receptarea, mesajul, calea de transmitere, ambianța, feed-back-ul); formele comunicării (verbală – paraverbală - nonverbală, verticală – orizontală, directă - mediată). Condițiile comunicării didactice eficiente.

- c) Strategii și stiluri de predare.

- d) Orientări contemporane în teoria și practica predării (predarea creativă, interactivă, centrată pe elev, reflexivă, predarea în team-teaching).

- e) Modele de determinare a eficacității și eficienței predării și a comportamentului didactic al învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar.

5. Instruirea. Teorie, metodologie, tehnologie. Aplicații în învățământul primar.

- a) Delimitări conceptuale: învățare, instruire, formare, metodă, procedeu, metodologie, tehnologie; funcțiile metodelor de învățământ.
- b) Sistemul metodelor de învățământ:
 - metode de comunicare orală (explicația, demonstrația,) – caracterizare;
 - metode interactive (conversația euristică, dezbateră, brainstorming, problematizarea, metoda acvariului, metoda mozaicului, metoda cubului) – caracterizare;
 - metode de explorare a realității (observarea sistematică, experimentul, demonstrația, modelarea, studiul de caz) – caracterizare;
 - metode de învățare prin acțiune practică (exercițiul, jocul de rol, jocul didactic, dramatizarea) – caracterizare;
- c) Strategii de instruire: concept, tipuri, elaborare;
- d) Moduri de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual;
- e) Lecția ca modalitate de bază a organizării procesului de învățământ. Structura generică a lecției (evenimentele lecției): captarea și orientarea atenției; nunțarea scopului și a obiectivelor urmărite; reactualizarea structurilor anterior învățate; prezentarea optimă a noilor conținuturi; dirijarea învățării; asigurarea conexiunii inverse; verificarea și aprecierea rezultatelor; fixarea și păstrarea în memorie a materiei; transferul cunoștințelor. Tipuri fundamentale de lecții. Modalități de organizare alternative.
- f) Instruirea asistată de calculator; ipostaze ale utilizării calculatorului în cadrul instruirii asistate;

6. Evaluarea în procesul de învățământ și educație

- a) Definirea și analiza conceptului de evaluare. Operațiile evaluării (măsurarea-aprecierea-decizia).
- b) Funcțiile evaluării: de informare, motivațională, de control, diagnoză, selecție și certificare, prognoză, reglare-autoreglare.
- c) Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă.
- d) Metode și tehnici de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare (tradiționale: verificările orale, probele scrise, lucrările practice; alternative: observarea sistematică a comportamentului elevului, proiectul, portofoliul, fișele de activitate personală ș.a); aplicații în învățământul primar.
- e) Modalități de asigurare a obiectivității în aprecierea rezultatelor școlare. Notarea elevilor și semnificația acesteia. Descriptorii de performanță – criterii calitative de evaluare; aplicații în învățământul primar.
- f) Tipuri de rezultate școlare: cunoștințele acumulate, capacitatea de aplicare a cunoștințelor, dezvoltarea capacităților intelectuale, trăsăturile de personalitate și conduită.
- g) Formarea capacității de autoevaluare la elevi.
- h) Factori perturbatori și erori în evaluarea școlară. Modalități de corectare.

7. Probleme teoretice și practice ale curriculumului. Reforma curriculumului în învățământul românesc

- a) Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conținut al învățământului, situație de învățare, curriculum centrat pe competențe.
- b) Relația obiective-conținuturi-metode de predare-învățare-evaluare.
- c) Factori determinanți și surse generatoare în elaborarea curriculumului.
- d) Tipuri de curriculum: core curriculum (de bază, trunchi comun) - curriculum la decizia școlii; obligatoriu – opțional; formal - nonformal; național-local.
- e) Orientări și practici noi în organizarea curriculumului: interdisciplinaritate, organizare modulară, organizare de tip integrat, curriculum diferențiat și personalizat.
- f) Produsele curriculare: planul-cadru, programe școlare, manualele, materialele-suport (ghiduri, portofolii, culegeri, manualul profesorului, suporturi multimedia, soft-uri educaționale etc.). Metodologia aplicării lor în școală.

8. Proiectarea pedagogică a activităților de instruire

- a) Conceptul de proiectare a instruirii; funcțiile proiectării pedagogice (anticipare, orientare, organizare, dirijare, reglare și autoreglare, decizie, inovare).
- b) Etapele proiectării pedagogice (analiza nevoilor și a resurselor, definirea obiectivelor/competențelor, selecția și structurarea conținuturilor, stabilirea strategiilor optime de acțiune, stabilirea criteriilor și a instrumentelor de evaluare).
- c) Niveluri ale proiectării: pe axă temporală (an școlar, semestru, unitate de învățare, lecție) și pe axă structurală (arie curriculară, disciplină de învățământ, temă, subiect); aplicații în învățământul primar.

9. Relații și interacțiuni educaționale. Abordarea psihosocială a educației școlare. Managementul clasei de elevi

- a) Clasa de elevi ca grup social: noțiunea de grup social, tipuri de grupuri (mici și mari); caracteristicile grupului școlar.
- b) Dimensiunile managementului clasei de elevi: ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională, inovatoare; aplicații în învățământul primar.
- c) Relațiile și interacțiunile educaționale în clasa de elevi: de intercunoaștere, de intercomunicare, socio-afective, de influențare; aplicații în învățământul primar.
- d) Gestionarea situațiilor de criză educațională în clasa de elevi: delimitări conceptuale, strategii de intervenție; aplicații în învățământul primar.

C. BIBLIOGRAFIE:

- Bîrzea, C. (coord.) - Învățarea permanentă – prioritate a politicii educaționale din România, ISE București, 2001
- Cerghit, I. - Metode de învățământ, ed. a IV-a, Ed. Polirom, Iași, 2007
- Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Ed. Aramis, București, 2002

- Chiș, V. - Pedagogia contemporană – pedagogia pentru competențe, Ed. Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005
- Cojocariu, M.V. - Educație pentru schimbare și creativitate, EDP, București, 2003
- Cojocariu, M.V. - Teoria și metodologia instruirii, EDP, București, 2004
- Cozma, T. - O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea, Ed. Polirom, Iași, 2002
- Cosmovici, A., Iacob L. (coord.) - Psihologie școlară, Ed. Polirom, Iași, 1998
- Cerghit, I. - Perfecționarea lecției în școala modernă, EDP, București, 1983
- Cerghit, I. - Metode de învățământ, EDP, București, 1997
- Cerghit, I. (coord.) - Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001
- Cerghit, I. - Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iași, 2006
- Cerghit, I. - Sisteme de educație alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Ed. Polirom, Iași, 2008
- Crețu, C. - Curriculum diferențiat, Ed. Polirom, Iași, 1998
- Crețu, C. - Teoria curriculumului și conținuturile educației, Ed. Universității Al. I. Cuza, Iași, 2000
- Cristea, S. - Dicționar de pedagogie, Editura Litera Educațional, Chișinău, 2002
- Cristea, S., Dragu A. - Psihologie și pedagogie școlară, Ovidius University Press, Constanța, 2003
- Cucoș, C. - Psihopedagogie pentru examenul de definitivare și grade didactice, Ed. Polirom, Iași, 1998/2005
- Cucoș, C. - Pedagogie, ed. a II-a, Ed. Polirom, Iași, 2002
- Golu P., - Psihologia grupurilor sociale și a fenomenelor colective, Ed. Miron, București, 2004
- Ionescu, M., Chiș V. - Pedagogie. Suporturi pentru formarea profesorului, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- Ionescu, M., Radu I. (coord.) - Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Ionescu, M. - Instrucție și educație, Vasile Goldiș University Press, Arad, 2005
- Iucu, R. B. - Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii, Ed. Humanis Educațional, București, 2004
- Iucu, R. B. - Instruirea școlară, Perspective teoretice și aplicative, Ed. Polirom, Iași, 2001
- Iucu, R. B. - Managementul și gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice, Ed. Polirom, Iași, 2000
- Iucu, R. B., Manolescu M. - Elemente de pedagogie, Ed. Universității din București, Credis, 2005
- Manolescu, M. - Evaluarea școlară. Metode, tehnici, instrumente, Ed. Meteor, București, 2006
- Manolescu, M. - Curriculum pentru învățământul primar și preșcolar. Teorie și practică, Ed. Universității din București, Credis, 2005
- Neacșu, I. - Instruire și învățare, ed. a II-a, EDP, București, 1999
- Nicola, I. - Tratat de pedagogie școlară, Ed. Aramis, București, 2003
- Niculescu, R.M. - Teoria și managementul curriculumului, Ed. Universității Transilvania, Brașov, 2000
- Oprea, C.L. - Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Ed. Universității din București, 2003
- Panțuru, S. - Elemente în teoria și metodologia instruirii, Ed. Universității Transilvania, Brașov, 2002
- Păiși, Lăzărescu M. - Psihologia educației copilului preșcolar și școlar mic, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005
- Păun, E. - Școala – abordare sociopedagogică, Ed. Polirom, Iași, 1998
- Păun, E., Potolea D. (coord.) - Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri educative, Ed. Polirom, Iași, 2002
- Pânișoară, I. O. - Comunicarea eficientă, ed. a III-a, Ed. Polirom, Iași, 2006
- Potolea D., Manolescu, M. - Teoria și practica evaluării educaționale, Ed. PIR, MEdC, București, 1995
- Potolea, D., Manolescu, M. - Teoria și metodologia curriculumului, Ed. PIR, MEdC, București, 1996
- Radu I.T., Ezechil L. - Didactica. Teoria instruirii, Ed. Paralela 45, Pitești, 2005
- Radu I.T. - Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2008
- Sălăvăstru, D. - Psihologia educației, Ed. Polirom, Iași, 2004
- Stan, E. - Managementul clasei, Ed. Aramis, București, 2006
- Stoica, A. (coord.) - Evaluarea curentă și examenele, Ghid pentru profesori, Ed. ProGnosis, București, 2001
- Stoica, A., Mihail R. - Evaluarea educațională. Inovații și perspective, Ed. Humanitas Educațional, București, 2006
- Tudorica, R. - Managementul educației în context european, Ed. Meronia, București, 2007
- Ungureanu, D. - Teoria curriculumului, Ed. Mirton, Timișoara, 1999
- Vlăsceanu, L., Neculau A., Miroiu A., Mărginean I., Potolea D. (coord.) - Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului preuniversitar. Studiu de impact. Vol I și II, Ed. Polirom, Iași, 2002
- Voiculescu, E. - Factorii subiectivi ai evaluării școlare. Cunoaștere și control, Ed. Aramis, București, 2001
- Zlate, M. (coord.) - Psihologia la răspântia dintre milenii, Ed. Polirom, Iași, 2001
- *** OECD Analiza politicilor naționale în domeniul educației (trad.), MEN, București, 2000

Traduceri din literatura străină

- Adler A. - Psihologia copilului greu educabil, Ed. IRI, București, 1995
- Ausubel D. P., Robinson R. - Învățarea școlară. O introducere în psihologia pedagogică, EDP, București, 1981
- Botkin J., Elmandjira M., Malița M. - Orizontul fără limite al învățării, Ed. Politică, București, 1981
- Dave H.R. (sub red.) - Fundamentele educației permanente, EDP, București, 1991
- Dellors J. (coord.) - Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație, Ed. Polirom, Iași, 2000
- Gagne R. M., Briggs L. - Principii de design al instruirii, EDP, București, 1977
- Gardner H. - Inteligențe multiple. Noi orizonturi, Ed. Sigma, București, 2006

Geissler E. - Mijloace de educație, EDP, București, 1981
Goleman D. - Inteligența emoțională, Ed. Curtea Veche, București, 2000
Hainaut L. D. (coord.) - Programe de învățământ și educație permanentă, EDP, București, 1981
Hayes N., Orell S. - Introducere în psihologie, București, 1997
Monteil J. M. - Educație și formare, Ed. Polirom, Iași, 1997
Meyer G. - De ce și cum evaluăm ?, Ed. Polirom, Iași, 2004
Peretti A. D. - Educația în schimbare, Ed. Spiru Haret, Iași, 1996
*** Agenția Națională SOCRATES - Combaterea eșecului școlar, EDP, București, 1996